

INSTRUKCJA WYKONANIA DOBOWEJ ZBIÓRKI MOCZU

Zakres stosowania:

Instrukcja obowiązuje wszystkich pracowników IPCZD pobierających i transportujących materiał do badań, pracowników Laboratorium Badań Podstawowych IPCZD, wszystkich pracowników Zakładu Biochemii Klinicznej IPCZD, oraz zleceniodawców zewnętrznych i wewnętrznych.

Wskazówki ogólne:

Mocz należy zebrać do dużego, czystego pojemnika (w aptekach dostępne są specjalne, wyskalowane pojemniki na dobową zbiórkę moczu) i przechowywanego w temperaturze chłodniczej (2 - 4° C). Zbierane są wszystkie porcje moczu uzyskane w ciągu 24 godzin, tzn.:

I dzień - (rano, np. godz. 6.00): pierwszy mocz po przebudzeniu oddać do toalety. Wszystkie następne porcje moczu oddawane w ciągu dnia, wieczoru, ew. nocy dolewać do pojemnika.

II dzień - (rano, np. godz. 6.00): po przebudzeniu oddać mocz do pojemnika na dobową zbiórkę moczu. Jest to koniec dobowej zbiórki moczu. Po zakończonej zbiórce: 1. całość wymieszać w jednym pojemniku, 2. zmierzyć objętość całkowitą, zapisać ilość, 3. dokładnie wymieszać i odlać ok. 70 ml do plastikowego pojemnika na mocz (objętość pojemnika 100 ml) - pacjenci prywatni mogą nabyć pojemnik w aptece, tzw. pojemnik na badanie ogólne moczu 4. pojemnik opatrzyć etykietą (imię, nazwisko, data urodzenia, ilość DZM) 5. dostarczyć do Zakładu biochemii klinicznej- Pracowni Diagnostyki Zaburzeń Metabolizmu i Steroidogenezy; tel.815 17 07 w ciągu 48 godzin po zakończonej zbiórce trzymając mocz w warunkach chłodniczych lub powyżej tego czasu porcję moczu zamrozić i dostarczyć w stanie zamrożenia do laboratorium.

Temperatura/ czas przechowywania materiału przed wysyłką:

- do 48h przechowywać w temp 2-4°C
- po 48h materiał zamrozić

Warunki wysyłki:

- materiał schłodzony: torba termoizolacyjna + wkład chłodzący
- materiał mrożony: nie odpuścić do rozmrożenia materiału (wkład mrożący)
- załączniki w postaci skierowania, potwierdzenia przelewu, adresu, na który należy przesłać wynik izolować od wilgoci (plastikowa koszulka na dokument)
- umieścić w tekturowym/styropianowym pudle w taki sposób, żeby próbka była w nim unieruchomiona
- szczegóły adresu wysyłki: Pracownia Diagnostyki Zaburzeń Metabolizmu i Steroidogenezy; tel. 815 17 07; IPCZD, blok B, wysoki parter, pokój 24 „Hormony”, pon.-pt. 8.00-15.00

Etykieta próbki:

- Nazwisko i imię pacjenta
- Data urodzenia/ PESEL
- Data pobrania materiału na badania
- Ilość DZM

Opłaty:

- na konto bankowe Instytutu: 70 1140 1010 0000 4356 9500 1001 (w tytule przelewu należy podać imię i nazwisko, datę urodzenia, nazwę badania, oraz telefon kontaktowy);

- w OPŁATOMACIE zlokalizowanym przy Wejściu Głównym IPCZD. W przypadku problemów technicznych związanych z obsługą opłatomatu, proszę dzwonić pod nr tel. 22 815 15 69. Połączenie jest możliwe wyłącznie z telefonu komórkowego.

Próbkę moczu i potwierdzenie wykonania przelewu należy dostarczyć do Zakładu biochemii klinicznej- Pracownia Diagnostyki Zaburzeń Metabolizmu i Steroidogenezy; tel. 815 17 07.

Szczegóły dotyczące badania Profilu steroidowego

U dziewcząt i kobiet miesiączkujących zbiórkę dobową moczu wykonuje się w pierwszej fazie cyklu (najpóźniej między 7 a 9 dniem cyklu, po ustaniu krwawienia). Pierwszy dzień miesiączki liczy się jako pierwszym dzień cyklu. Jeżeli miesiączka trwa 8 dni zbiórkę moczu zaczynamy od dnia 9, a kończymy dnia 10. Jeśli okres trwa 5 dni to zbiórkę zaczynamy 7 dnia cyklu, a kończymy 8 dnia. Badanie ma charakter ilościowo-opisowy. W celu wykonania analizy i opisanie badania konieczna jest znajomość obrazu klinicznego pacjenta, który daje prawidłowo wypełnione skierowanie na badanie (przez lekarza lub pacjenta, dostępne w linkach na stronie). Istotne są również wykonane dotychczas oznaczenia z zakresu gospodarki hormonalnej oraz elektrolity, jak również przyjmowane leki (należy umieścić w/w informacje na skierowaniu). Pacjenci prywatni nieposiadający skierowania zobowiązani są sami napisać informacje potrzebne do interpretacji wyniku tj.: wiek, waga, wzrost, w czym problem, przyjmowane leki, wykonane dotychczas badania hormonalne. Nie musi być to druk potwierdzony pieczęcią lekarza czy jednostki zlecającej. Uwaga! W przypadku przyjmowania leków steroidowych należy skonsultować się z Pracownią Diagnostyki Zaburzeń Metabolizmu i Steroidogenezy; tel. 815 17 07 na temat szczegółów wykonania badania profilu steroidowego.

Szczegóły dotyczące badania katecholamin, metabolitów katecholamin w DZM

Dieta Pacjentów: 2 dni przed zbiórką moczu i w trakcie zbiórki moczu nie jeść bananów, serków waniliowych, pieczywa cukierniczego, ciast, czekolady, kawy, owoców cytrusowych (oznaczenie VMA, HVA), dużych ilości warzyw, orzechów włoskich (oznaczenie 5-HIAA). Na skierowaniu podać wiek pacjenta i przyjmowane leki (niektóre leki interferują z oznaczeniami). Konserwant dla w/w badań: w badaniach katecholamin i ich metabolitów metodą HPLC oznacza się zawsze 3 parametry w ramach jednej analizy i jednej ceny. W/w związki ulegają szybko rozkładowi, jeżeli pH moczu jest powyżej 3. W związku z tym wszystkie porcje moczu powinny być dolewane do ciemnych pojemników, zawierających 6N kwas solny w ilości 10 ml/1000 ml pojemnik. Dla zbiórek dobowych noworodków, niemowląt i dzieci poniżej 5 roku życia stosować pojemniki zawierające 5 ml 6N kwasu solnego/1000 ml pojemnik. W/w pojemniki dla pacjentów należy zakupić samemu (pojemniki z podziałką o objętości minimum 2,5 litra). Po 6N kwas solny należy udać się do Pracowni Diagnostyki Zaburzeń Metabolizmu i Steroidogenezy; tel. 815 17 07: IPCZD, blok B, wysoki parter, pokój 24 „Hormony”, pon.-pt. 8.00-15.00.

Pierwszą porcję moczu ze zbiórki dobowej dolewać ostrożnie do pojemnika, trzymając ją daleko od twarzy (opary roztworu kwasu). Kwas solny po rozcieńczeniu moczem nie stwarza później w/w zagrożeń. Pacjenci (lub ich rodzice) powinni sami wymieszać wszystkie porcje moczu w dużym pojemniku, zmierzyć, zapisać wartość DZM i odlać kubeczek na badanie.

Roztwór HCl posiada właściwości żrące (oparzenia) i drażniące oczy. Przed rozpoczęciem zbiórki przechowywać pojemnik w miejscu niedostępnym dla dzieci.

Skażenie skóry: W razie rozlania zawartości na skórę należy szybko przemyć skórę dużą ilością letniej wody, najlepiej bieżącej. Nie stosować mydła. Założyć na oparzenie jałowy opatrunek.

Skażenie oczu: Przemyć oczy dużą ilością bieżącej wody. Udać się do okulisty. Instrukcja dla laboratoriów wykonania 6 N kwasu solnego: Do 1000 ml kolby miarowej wlać 460 ml wody destylowanej, a następnie ostrożnie porcjami (pod dygestorium) 540 ml stężonego (36.5%) kwasu solnego, wymieszać.

Opracował		Sprawdził pod kątem merytorycznym		Sprawdził pod kątem formalnym	Zatwierdził
Starszy Asystent-Diagnosta laboratoryjny	Młodszy Asystent - Diagnosta laboratoryjny	Kierownik Zakładu Biochemii Klinicznej	Z-ca Dyrektora ds. Klinicznych	Pełnomocnik Dyrektora ds. Systemu Zarządzania Jakością	Dyrektor Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”
dr n. med. Anna Siejka	mgr Lena Stanisławska	dr n. med. i n. o zdr. Agnieszka Ochocińska	dr n.med. Zbigniew Kułaga	mgr inż. Anna Barańska	dr n. med. Marek Migdał
Data: 19.02.2026 Podpis i pieczęć: Z-ca KIEROWNIKA Zakładu Biochemii Klinicznej dr n.med. Anna Siejka	Data: 19.02.2026 Podpis i pieczęć: mgr LENA STANISŁAWSKA DIAGNOSTA LABORATORYJNY 09757	Data: 02.03.2026 Podpis i pieczęć: KIEROWNIK Klinicznego Zakładu Biochemii Klinicznej dr n. med. i n. o zdr. Agnieszka Ochocińska	Data: 03 MAR 2026 Podpis i pieczęć: Z-ca DYREKTORA ds. Klinicznych dr n. med. Zbigniew Kułaga	Data: 04.03.2026 Podpis i pieczęć: mgr inż. Anna Barańska	Data: 04.03.2026 Podpis i pieczęć: Dyrektor Instytutu „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka” dr n. med. Marek Migdał